

UCHWAŁA Nr XXXIX/68/2013

Rady Miasta w Skierniewicach

z dnia 21 czerwca 2013r.

**w sprawie uchwalenia „Gminnego programu wspierania rodziny
na lata 2013 – 2015 w Mieście Skierniewice”**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r., poz. 594), art.176 pkt 1 oraz 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r. poz. 135 i poz.154) Rada Miasta Skierniewice uchwała, co następuje:

- § 1.Uchwala się „Gminny program wspierania rodziny na lata 2013 – 2015 w Mieście Skierniewice”, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2.Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skierniewice.
- § 3.Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mariusz Dziuda

*Załącznik
do Uchwały Rady Miasta Skierniewice
Nr XXXIX/68/2013 z dnia 21 czerwca 2013r.*

**Gminny program wspierania rodziny
w Mieście Skierniewice
na lata 2013 – 2015**

Skierniewice, 2013

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
I. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Miejskiej Skierniewice	4
II. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań programu wspierania rodziny w Mieście Skierniewice	18
III. Analiza SWOT	19
IV. Misja	21
V. Cele główne i szczegółowe	21
VI. Realizacja programu	21
VII. Projektowane źródła finansowania programu	24
VIII. Efekty i rezultaty programu	25
IX. Monitoring i ewaluacja	25

WSTĘP

Rodzina to naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które wpływa na jego osobowość, przekazując mu swój cały system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest środowiskiem wychowania i opieki nigdy nie dającym się w pełni zastąpić. Prawidłowo funkcjonująca rodzina konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania stanowi dla swych członków, a przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego. Jest też najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Jednak niekiedy dochodzi do niewłaściwego wypełniania funkcji przez naturalną rodzinę i wówczas zachodzi potrzeba ograniczenia jej autonomii i podjęcie interwencji na rzecz najlepiej pojętego interesu dziecka. Sytuacje kryzysowe w rodzinach mogą wywoływać różne czynniki, np. sieroctwo, ubóstwo, złe warunki mieszkaniowe, brak pracy, alkoholizm i inne uzależnienia, przemoc, ciężkie choroby somatyczne i psychiczne, niezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, emigracja za pracę, niedostosowanie społeczne czy skutki przedwczesnego macierzyństwa. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, funkcjonariuszy Policji, opiekunów świetlic środowiskowych, kuratorów sądowych itp.

Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny problemowej należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Z tego powodu polityka państwa oraz wszelkie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie i w rodzinie. Podstawowym założeniem „Gminnego programu wspierania rodziny w Mieście Skierniewice na lata 2013 – 2015” opracowanego w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011r. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.) jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Ma on na

celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. W myśl ww. ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek opracowania i realizacji 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Realizowane zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale i na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny.

Program jest jednocześnie rozwinięciem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2011 – 2015.

Należy zauważyć, że wspieranie rodziny to jednocześnie rozwój i wzmocnienie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

I. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE MIEJSKIEJ SKIERNIEWICE

Zgodnie z danymi Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Skierniewice w mieście Skierniewice na dzień 31.12.2012r. ogółem było 48 929 mieszkańców, w tym 47 995 osób zameldowanych na pobyt stały. W 2012r. urodziło się 513 dzieci, a zmarło 399 osób. Przyrost naturalny wyniósł +114.

Dane o sytuacji demograficznej
(stan na 31.12.2012r.)

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Mieszkańcy zameldowani na stałe (w osobach)			
Ogółem	48 633	48 658	47 995
Kobiety			
Ogółem	25 320	25 337	25 153
Wiek 0 – 17	4 185	4 185	4 086
Wiek produkcyjny	15 689	15 423	15 519
Wiek emerytalny	5 446	5 729	5 548
Mężczyźni			
Ogółem	23 313	23 321	22 842
Wiek 0 – 17	4 679	4 666	4 467
Wiek produkcyjny	16 424	16 318	16 195
Wiek emerytalny	2 210	2 337	2 180

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla gminy M. Skierniewice

Infrastruktura społeczna
(stan na 31.12.2012r.)

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba mieszkań w zasobie gminy	1 688	1 677	1 657
Liczba złożonych wniosków o przydział mieszkania z zasobów gminy	264	255	213
Liczba mieszkań socjalnych	50	56	56
Liczba złożonych wniosków o przydział mieszkania socjalnego	20	29	34
Liczba żłobków i miejsc w żłobkach	1 - 110	1 - 110	1 - 110
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsca w żłobku	48	10	10
Liczba przedszkoli	14	14	14
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsca w przedszkolu wg złożonych wniosków	10	50	50
Liczba szkół podstawowych	8	8	8
Liczba szkół gimnazjalnych	8	8	8
Liczba szkół ponadgimnazjalnych	14	15	14
Liczba szkół ponadgimnazjalnych przygotowujących do zawodu	9	10	9
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	7	7	18
Liczba bibliotek publicznych	5	5	5
Liczba domów kultury	1	1	2
Liczba obiektów sportowych	18	20	20
Liczba boisk przyszkolnych	18	18	18
Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej	7	7	7
Liczba szpitali	1	1	1

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla gminy M. Skierniewice

Z danych Urzędu Miasta Skierniewice – Wydziału Edukacji wynika, że na terenie miasta funkcjonuje 30 szkół oraz 22 przedszkola.
(stan na 31.12. 2012r.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ SZKÓŁ	LICZBA UCZNIÓW	POMOC MATERIALNA: STYPENDIUM SZKOLNE, ZASIĘK SZKOLNY, „WYPRAWKA SZKOLNA”
Publiczne szkoły podstawowe dla młodzieży, w tym specjalne z wyłączeniem oddziałów przedszkolnych	7	2 631	537
Publiczne gimnazja dla młodzieży, w tym specjalne i szkoły przyspasabiające do pracy	7	1 477	138
Publiczne szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży, w tym specjalne	11	2 716	181
Niepubliczne szkoły podstawowe dla młodzieży	1	155	2
Niepubliczne gimnazja dla młodzieży	2	157	-
Niepubliczne szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży	2	170	-
WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ PRZEDSZKOLI	LICZBA MIEJSC	LICZBA DZIECI
Publiczne przedszkola	8	1 360	1 339
Oddziały przedszkolne w publicznych szkołach podstawowych, w tym specjalne	8	187	150
Niepubliczne przedszkola	6	ok. 450	399

Na terenie Miasta Skierniewice wykorzystywane są różnorodne formy wspierające dziecko i rodzinę w różnych aspektach, począwszy od pomocy w środowisku lokalnym świadczonej przez samorząd gminny, organizacje pozarządowe i inne instytucje wspierające rodzinę i młodzież, różne formy rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych, aż do rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej, czyli rodzin zastępczych i placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Do tych instytucji należą:

- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Dom” – placówka wielofunkcyjna;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach;
- Powiatowy Urząd Pracy w Skierniewicach;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Skierniewicach;
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Skierniewicach;
- Skierniewickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Ametyst” z Ośrodkiem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Hostelem dla Ofiar Przemocy;
- Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny „Focus”;
- Fundacja „Dziecięcy Uśmiech”;
- Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy razem” – prowadzi Świetlicę Profilaktyczną przy Szkole Podstawowej Nr 7, Świetlicę Profilaktyczną przy Szkole Podstawowej Nr 2 i Świetlicę Środowiskową przy Gimnazjum Nr 3;
- Stowarzyszenie osób Niepełnosprawnych „Sprawni Inaczej”;
- Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Wspólna Troska”;
- Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Nasze Dzieci”;
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy – Prowadzi świetlicę środowiskową;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Polski Komitet Pomocy Społecznej – prowadzi świetlicę środowiskową;
- Stowarzyszenie Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce – prowadzi świetlicę integracyjną dla dzieci pochodzenia romskiego.

Podejmowane działania na rzecz rodziny powinny być zróżnicowane w zależności od natężenia problemów występujących na danym terenie, należy bowiem pamiętać, że innych form wsparcia i pomocy oczekują rodziny z problemami bezrobocia i zagrożenia ubóstwem, a innych rodziny z niewydolnością wychowawczą. W tym celu zasadne jest wykorzystanie istniejących zasobów w postaci instytucji i organizacji pozarządowych w podejmowaniu działań pomocowych i wspierających rodziną oraz instytucjonalną pieczę zastępczą. Wśród organizacji pozarządowych działających na terenie Miasta Skierniewice należy wymienić:

- Polski Czerwony Krzyż Oddział Rejonowy w Skierniewicach – w ramach dotacji zajmuje się dożywianiem, a w tym są to posiłki dowożone do Szkoły Podstawowej Nr 4 i Szkoły Podstawowej Nr 7 oraz dożywiane w „Punkcie Żywienia PCK

w Skierniewicach” ul. Kościuszki 2a dla dzieci do 6 roku życia (na 31.12.2012r. – 8 dzieci) oraz dla dorosłych (na 31.12.2012r. – 80 osób);

- Klub Sportowy Polonia – prowadzi zajęcia hokeja na trawie;
- Szkolny Związek Sportowy – prowadzi pozalekcyjne zajęcia sportowe w 17 publicznych szkołach na terenie Miasta Skierniewice;
- Polski Komitet Pomocy Społecznej – prowadzi świetlicę „środowiskowo – profilaktyczną”;
- Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny „Focus” – „Program Profilaktyczny NOE”;
- Miejski Klub Sportowy „Ósemka – organizuje zajęcia i szkolenia dla dzieci i młodzieży – koszykówka;
- Uczniowski Klub Sportowy „Nawa” – prowadzi zajęcia pływackie dla dzieci zagrożonych patologią;
- Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” – wspiera rozwój dzieci i młodzieży poprzez działalność wychowawczą, promującą zdrowy styl życia, wolny od uzależnień – „Świat według skauta”;
- Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wojownik” – organizuje wyjazdy letnie dla dzieci oraz prowadzi zajęcia pozalekcyjne w judo;
- Stowarzyszenie na rzecz młodzieży „Brama” – prowadzi zajęcia psychologiczne oraz rozwija pasje wśród młodych ludzi;
- Fundacja Teatr Realistyczny – program „Na podwórko!”;
- Skierniewickie Stowarzyszenie „Olimpijczyk” – organizuje spotkania z olimpijczykami w ramach których prowadzone są zajęcia sportowe;
- Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego PWSZ – prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży;
- Związek Harcerstwa Polskiego - program dla dzieci i młodzieży – „Rozwijam swoje zainteresowania, kształcę zdolności”;
- Miejski Klub Sportowy „Widok” – prowadzi zajęcia pozalekcyjne w Klubie Widok Skierniewice;
- Fundacja „Dzieciocy Uśmiech” – prowadzi świetlicę im. Janusza Korczaka przy

ZSSO

– organizuje kolonie dla dzieci z rodzin patologicznych i zagrożonych uzależnieniem;

- Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy Razem”- prowadzi programy dla dzieci i młodzieży: „Kreator sukcesu”, „Bezpieczna ulica”, „Chodźmy Razem”, Dziecięco-Młodzieżowe Centrum Dobry Start” organizuje zajęcia w ramach „Świetlic profilaktycznych” w szkołach.

W ramach przeciwdziałania i walki z uzależnieniami działają:

- Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej – realizuje m.in. program „Narkotyki a zachowania ryzykowne” ;
- Fundacja Pomocy Społecznej „Chodźmy Razem” – realizuje m.in. program „Dziękuję to nie dla mnie”.

Działalność na rzecz rodzin mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego prowadzi „Stowarzyszenie Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce”. Stowarzyszenie to prowadzi świetlicę integracyjną dla dzieci pochodzenia romskiego.

Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlice działające na terenie Skierniewic:

- Dziecięco-Młodzieżowe Centrum „Dobry Start” - liczba miejsc – 30, ul. Mszczonowska 43;
- Świetlica Środowiskowa „Kreator Sukcesu” - liczba miejsc – 45 , ul. Siostry Faustyny Kowalskiej 1;
- Świetlica Środowiskowa przy Gimnazjum Nr 3 - liczba miejsc – 59, ul. Kilińskiego 9;
- Świetlica Profilaktyczna dla Szkoły Podstawowej Nr 2 - liczba miejsc – 30, ul. Siostry Faustyny Kowalskiej 1;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Szkole Podstawowej nr 1 - liczba miejsc – 12, ul. Sienkiewicza 14;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Szkole Podstawowej Nr 4 - liczba miejsc – 25, ul. Jasna 30;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Zespole Sportowych Szkół Ogólnokształcących - liczba miejsc – 42, ul. M. Konopnickiej 5;

- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Zespole Szkół Integracyjnych - liczba miejsc – 15, ul. Tetmajera 7;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Szkole Podstawowej Nr 7 - liczba miejsc – 36, ul. Św. M. Kolbe 30;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Gimnazjum Nr 1 - liczba miejsc – 20, ul. Szarych Szeregów 6;
- Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Gimnazjum Nr 3 - liczba miejsc – 15, ul. Kilińskiego 9;
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze przy Oddziale Powiatowym TPD – liczba miejsc – 25, ul. Rybickiego 6;
- Świetlica Terapeutyczna przy Oddziale TPD - liczba miejsc – 24, ul. Rybickiego 6;
- Świetlica Integracyjna - liczba miejsc – 24, ul. Rynek 6;
- Świetlica im. Janusza Korczaka przy Szkole Podstawowej Nr 5 - liczba miejsc – 25, ul. M. Konopnickiej 5;
- Świetlica Środowiskowa Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej - liczba miejsc – 15, ul. Mszczonowska 15;
- Świetlica Środowiskowa przy Szkole Podstawowej Nr 7 - liczba miejsc – 25, ul. Św. M. Kolbe 30.

Ważnym elementem działań na rzecz rodzin wielodzietnych z terenu Miasta Skierniewice jest realizowany przez Urząd Miasta Skierniewice program „Skierniewicka Rodzina Plus”. Program ten ma na celu umacnianie i wspieranie realizacji funkcji rodzin wielodzietnych, kształtowanie pozytywnego wizerunku modelu rodziny wielodzietnej, zwiększenie dostępności do dóbr kultury i sportu oferowanych na terenie gminy Miasto Skierniewice oraz poprawę warunków materialnych rodzin wielodzietnych. W 2012r. w programie uczestniczyło 391 rodzin, każdemu członkowi rodziny wydane zostały karty potwierdzające uprawnienia do korzystania z instrumentów programu. Łącznie wydano karty dla 2005 osób.

Pomimo otwarcia rynków pracy przez wiele państw członkowskich Unii Europejskiej i związanej z tym migracji zarobkowej nadal ważną kwestią społeczną naszej gminy pozostaje bezrobocie. Bezrobocie przyczynia się bowiem do pojawiania się w rodzinach różnych dysfunkcji, zaburzających jej funkcjonowanie.

W roku 2012 w mieście Skierniewice zarejestrowanych było 2 371 osób bezrobotnych, co stanowi 16,8 % w stosunku do roku 2011, w którym zarejestrowanych było 2 031 osób. Na lata 2013 i 2014 prognozuje się dalszy wzrost zarejestrowanych bezrobotnych, może to przyczynić się do wzrostu liczby osób, które zostaną objęte pomocą społeczną.

Dane o sytuacji na rynku pracy
(stan na 31.12.2012r.)

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Rynek pracy			
Bezrobotni ogółem	1 918	2 031	2 371
Bezrobotni długotrwale ogółem	673	861	1 003
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	393	462	478

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla gminy M. Skierniewice

Bezrobocie jest jedną z głównych okoliczności ubiegania się o wsparcie w ramach pomocy społecznej.

Przekrój wszystkich powodów przyznawania pomocy społecznej oraz liczby osób i rodzin, które z niej skorzystały w latach 2010 – 2012
(stan na 31.12.2012r.)

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba osób	1 261	1 623	1 675
Liczba rodzin	1 130	1 116	1 342
Liczba osób w tych rodzinach	2 608	2 707	3 033
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie			
Liczba osób	1 559	1 574	1 549

Liczba rodzin	1 130	1 116	1 130
Liczba osób w rodzinach	2 608	2 707	2 574
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne			
Liczba osób ogółem	1 119	1 173	1 136
Liczba rodzin	971	972	947
Liczba osób w rodzinach	2 213	2 188	2 090
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia niepieniężne			
Liczba osób ogółem	653	798	686
Liczba rodzin	498	521	541
Liczba osób w rodzinach	1 506	1 653	1 558
POWODY UDZIELANIA POMOCY I WSPARCIA			
Powody przyznania pomocy	Ilość rodzin 2010r.	Ilość rodzin 2011r.	Ilość rodzin 2012r.
Ubóstwo	718	804	784
Bezrobocie	498	549	674
Niepelnosprawność	304	374	382
Długotrwała lub ciężka choroba	248	294	289
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	282	286	284
Alkoholizm	147	188	182
Narkomania	8	9	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	85	104	110
W tym – wielodzietność	17	17	17
Bezdomność	15	9	11
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	25	25	29
Sieroctwo	0	1	2

Przemoc w rodzinie	19	54	57
--------------------	----	----	----

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla gminy M. Skierniewice

Jak pokazują dane powyższej tabeli największą liczbę osób i rodzin korzystających ze wsparcia MOPR w Skierniewicach odnotowano z uwagi na bezrobocie oraz ubóstwo. Niepokój budzą również wyniki analizy liczby rodzin korzystających z uwagi na przemoc w rodzinie oraz alkoholizm, gdyż liczba rodzin dotkniętych tymi zjawiskami jest wzrastająca lub pozostaje niemal na tym samym poziomie. Świadczyć to może o tym, że w rodzinach tych utrzymują się sytuacje patologiczne i zagrażają im zjawiska przemocy.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, a zwłaszcza prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Przy rozpoznaniu przemocy, rejestracji przebiegu zdarzenia i jego skutków oraz wszczęcia postępowania przygotowawczego wobec sprawcy przemocy służy procedura „Niebieskiej Karty”. Większość spraw z art. 207 kk (znęcanie się nad rodziną) nie trafia do wymiaru Sądu lub jest umarzana z powodu braku dowodów. Każde udokumentowane zdarzenie, nawet jeśli nie pociąga za sobą drastycznych skutków, jest dowodem na ciągłość i powtarzalność przemocy i może zostać wykorzystane jako dowód procesowy.

Zarządzeniem Nr 61.2011 z dnia 13 czerwca 2011r. Prezydent Miasta Skierniewice powołał Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie należy głównie:

- Realizacja założeń Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Skierniewice przyjętego Uchwałą Nr X/46/11 Rady Miasta Skierniewice z dnia 25 marca 2011r;
- Wskazywanie priorytetów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Skierniewice;
- Składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w artykule 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Współdziałanie z jednostkami organizacyjnymi oraz innymi podmiotami Miasta Skierniewice przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;

- Inicjowanie przedsięwzięć mających na celu zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- Wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie strategii postępowania;
- Prowadzenie banku informacji o działających na terenie Miasta Skierniewice instytucjach i organizacjach udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową;
- Współpraca z mediami w celu upowszechniania informacji dotyczących przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodzi przedstawiciele z następujących instytucji:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach;
- Sąd Rejonowy w Skierniewicach;
- Komenda Miejska Policji w Skierniewicach;
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Skierniewicach;
- Skierniewickie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Ametyst”;
- Wydział Edukacji Urzędu Miasta Skierniewice;
- Wydział Gospodarczy i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Skierniewice;
- Rada Miasta Skierniewice;
- Stowarzyszenie Rozwoju Rodziny „Focus” w Skierniewicach;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skierniewicach.

Dane dotyczące sytuacji kryzysowych, które miały miejsce w środowiskach domowych w latach 2010 – 2012

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba interwencji domowych, podczas których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”	49	49	85
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	218	170	269

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W rodzinach dotkniętych przemocą może pojawiać się zagrożenie zdrowia lub życia dzieci. W takich sytuacjach, zgodnie z obowiązującymi przepisami, pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo zabrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art.115§ 11 Kodeksu karnego, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo wychowawczej. Decyzję w tej sprawie pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką.

Na terenie Miasta Skierniewice funkcjonuje jedna placówka wielofunkcyjna (socjalizująca, interwencyjna, zapewniająca opiekę i wychowanie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki) – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom” przy ul. Nowobielańskiej 100. Na dzień 31.12.2012r. w placówce tej przebywało 29 dzieci.

Z danych Miejskiego Ośrodka pomocy Rodzinie w Skierniewicach wynika, że z funkcjonujących na terenie Miasta Skierniewice rodzin zastępczych zdecydowaną większość stanowiły i stanowią rodziny zastępcze spokrewnione. Od dnia 01.01.2012r. w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziną zastępczą spokrewnioną mogą być jedynie wstępni lub rodzeństwo dziecka. Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem stały się rodzinami zastępczymi niezawodowymi.

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w mieście Skierniewice (stan na dzień 31.12.2010r)

	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem	Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, w tym:			Razem
			Wielodzietne	Specjalistyczne	Pogotowie rodzinne	
Liczba rodzin zastępczych	55	11	2	-	1	69
Liczba dzieci w nich przebywających	72	12	9	-	4	97

Źródło: MOPR Skierniewice

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w mieście Skierniewice
(stan na dzień 31.12.2011r)

	Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem	Rodziny zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, w tym:			Razem
			Wielodzietne	Specjalistyczne	Pogotowie rodzinne	
Liczba rodzin zastępczych	61	11	2	-	1	75
Liczba dzieci w nich przebywających	75	13	10	-	4	102

Źródło: MOPR Skierniewice

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w mieście Skierniewice
(stan na dzień 31.12.2012r)

	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe, w tym:		Razem
			Zawodowe	O charakterze pogotowia rodzinnego	
Liczba rodzin zastępczych	42	27	2	1	72
Liczba dzieci w nich przebywających	54	32	12	2	100

Źródło: MOPR Skierniewice

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach aktualnie szczególnym nadzorem obejmuje około 30 rodzin, w których jest podwyższona możliwość wystąpienia sytuacji zagrożenia funkcjonowania i prawidłowego pełnienia obowiązków rodzicielskich. Są to głównie rodziny z problemem nadużywania alkoholu, niezaradności życiowej oraz niewydolności wychowawczej. W rodzinach tych jest ponad 60 dzieci w różnym wieku. Najwięcej jest dzieci w wieku od zera do dziesięciu lat. W sytuacjach kryzysowych opiekę

nad dziećmi gotowe są przejąć rodziny wspierające. Każda z rodzin zagrożonych ma jedną lub dwie rodziny wspierające. Liczba rodzin wymagających szczególnego nadzoru ulega zmianie w zależności od nasilania się występujących w nich problemów.

Wsparciem dla rodzin funkcjonujących poprawnie jak i mających trudności w pełnieniu swych funkcji są też inne rodzaje świadczeń i pomocy, w tym udzielane w ramach ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz.U. z 2006r. Nr 139 poz. 992 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2012r. poz. 1228).

Liczba rodzin, które skorzystały z innych świadczeń, liczba świadczeń oraz kwoty zrealizowanych świadczeń w latach 2010 -2012

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
Liczba rodzin	993	922	849
Kwota świadczeń w złotych	3 241 466	3 074 039	2 740 441
Świadczenia opiekuńcze			
Świadczenia pielęgnacyjne			
Liczba świadczeń	850	1 112	1 418
Kwota świadczeń w złotych	437 216	570 788	730 150
Zasiłek pielęgnacyjny			
Liczba świadczeń	9 253	9 252	9 208
Kwota świadczeń w złotych	1 415 709	1 415 556	1 408 824
Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka			
Liczba świadczeń	159	158	92
Kwota świadczeń w złotych	159 000	158 000	92 000

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
Liczba świadczeń	561	606	447
Kwota świadczeń w złotych	561 000	606 000	447 000
ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO			
Liczba świadczeń	237	251	263
Kwota świadczeń w złotych	1 332 100	1 447 475	1 508 100
Opłacanie składki ubezpieczenia zdrowotnego			
Liczba osób	129	132	148
Kwota świadczeń w złotych	41 641	42 307	47 142
Opłacanie składki ubezpieczenia społecznego			
Liczba osób	65	83	106
Kwota świadczeń w złotych	81 712	99 804	138 230
DODATKI MIESZKANIOWE			
Liczba rodzin	1 006	1 029	958
Kwota świadczeń w złotych	139 000	153 000	154 000

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla gminy M. Skierniewice

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2009r. Nr 114 poz.948 z późn. zm.);
2. Konwencja o Prawach dziecka;
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz 1592 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r Nr 135, poz.154);

5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 292, poz 1720);
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. Z 2013r. poz.182 z późn. zm.);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz 1493 z późn. zm.)

III. ANALIZA SWOT

<i>MOCNE STRONY</i>	<i>SŁABE STRONY</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2011 – 2015. • Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014. • Aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny. • Doświadczenie wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny, w tym pracowników służb pomocy społecznej. • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, policji, kuratorów. • Współpraca i komunikacja instytucji pozarządowych z rządowymi. • Wysoki poziom koordynacji działań podmiotów zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży. • Działania samorządu na rzecz zapobiegania dysfunkcji rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezrobocia. • Wzrastający wskaźnik ubóstwa. • Niskie kryterium dochodowe do otrzymywania świadczeń socjalnych i świadczeń rodzinnych. • Brak nawyków korzystania ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. • Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych. • Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie. • Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych. • Brak współdziałania rodziców w zakresie edukacji dzieci. • Zbyt mała aktywność społeczna w zakresie organizacji wsparcia i grup samopomocowych. • Ograniczona liczba miejsc w przedszkolach i żłobku. • Niedostateczna liczba specjalistów do

<ul style="list-style-type: none"> • Zabezpieczenie dostępu do różnych form spędzania czasu wolnego. • Funkcjonowanie na terenie miasta placówek służby zdrowia oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. • Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe. • Baza instytucji wspierających rodzinę, w tym: Policja, Sąd, MOPR, Organizacje Pozarządowe. 	<p>pracy z rodziną.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieadekwatna do potrzeb liczba zatrudnionych pracowników merytorycznych. • Niewystarczająca ilość ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie. • Brak na terenie Gminy placówek resocjalizacyjnych, placówek dla nieletnich oraz samotnych matek.
<i>SZANSE</i>	<i>ZAGROŻENIA</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Polityka państwa przyjazna rodzinom. • Spadek bezrobocia. • Zmiana mentalności w zakresie postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. • Współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych. • Zatrudnienie asystentów rodziny. • Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej. • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. • Większa aktywność organizacji pozarządowych. • Rozwój wolontariatu. • Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych. • Zwiększenie środków finansowych w obszarze pomocy społecznej, edukacji i 	<ul style="list-style-type: none"> • Osłabienie więzi rodzinnej. • Wzrost kosztów utrzymania rodziny. • Rozszerzenie zjawisk patologicznych, przemoc, narkomania, alkoholizm, nierealizowanie obowiązku szkolnego przez młodzież. • Osłabienie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodziny. • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej i zjawisko dziedziczenia biedy. • Rozszerzenie kręgów ubóstwa. • Brak możliwości zaspokajania uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodziny. • Brak możliwości kształcenia adekwatnego do perspektyw zatrudnienia. • Wzrost bezrobocia powodujący rozwój

wychowania.	patologii społecznej, osłabienie instytucji rodziny, dziedziczenie bezrobocia.
-------------	--

IV. MISJA

Odpowiedzialność państwa za losy członków społeczeństwa przejawia się w ochronie i wspieraniu rodziny przy współpracy społeczności w której rodzina funkcjonuje.

V. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE

Cel główny programu:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe:

- Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.
- Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.
- Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

VI. REALIZACJA PROGRAMU

Działania	Okres realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródło finansowania
Cel szczegółowy 1: Wspieranie rodziny w wychowywaniu dziecka oraz pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej.				
Diagnozowanie rodzin wymagających wsparcia	2013-2015	MOPR	Liczba rodzin wymagających wsparcia	Środki własne realizatorów działania
Praca socjalna w oparciu o plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny	2013-2015	MOPR	Liczba wspieranych rodzin	Środki własne realizatorów działania

Wspieranie rodzin i dzieci przez asystentów rodziny lub pracowników socjalnych	2013-2015	MOPR	Liczba wspieranych rodzin	Środki własne realizatorów działania
Wspieranie ośrodków wsparcia działających na rzecz dzieci i młodzieży	2013-2015	MOPR, Gmina, Placówki Oświatowe,	Liczba ośrodków objętych wsparciem	Środki własne Realizatorów i środki zewnętrzne
Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pedagogiczne	2013-2015	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MOPR, Placówki Oświatowe, PUP	Liczba porad	Środki własne Realizatorów i środki zewnętrzne
Promowanie rodzinnej integracji	2013-2015	Placówki Oświatowe, Gmina, Organizacje Pozarządowe, MOPR, MCK, lokalne media	Liczba imprez, spotkań integracyjnych	Środki własne Realizatorów i środki zewnętrzne
Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	2013-2015	Gmina, MOPR, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Placówki Oświatowe	Liczba kursów, warsztatów, Liczba uczestników	Środki własne Realizatorów i środki zewnętrzne

Cel szczegółowy 2: Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

Analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	2013-2015	MOPR, Placówki Oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, KMP, Straż Miejska.	Liczba analizowanych rodzin	Środki własne Realizatorów działania
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	2013-2015	MOPR, Placówki Oświatowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, KMP, Straż Miejska.	Liczba monitorowanych rodzin	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w tym pomoc psychologiczna i prawna)	2013-2015	Gmina, MOPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Placówki Oświatowe, Ośrodek Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba udzielanych konsultacji i porad	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne

Terapie i mediacje	2013-2015	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, MOPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Stowarzyszenie Rozwoju Rodzin „Focus”	Liczba terapii i mediacji	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Usługi opiekuńcze	2013-2015	MOPR	Liczba rodzin objętych usługami	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Organizowanie grup wsparcia (w razie potrzeb)	2013-2015	Gmina, MOPR	Liczba zorganizowanych grup	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Tworzenie/rozwój dziennych ośrodków wsparcia(w razie potrzeb)	2013-2015	Gmina, MOPR, Organizacje pozarządowe	Liczba dziennych ośrodków wsparcia	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Cel szczegółowy 3: Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.				
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	2013-2015	Gmina, MOPR, Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych pomocą	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Pomoc w utrzymaniu lub pozyskaniu mieszkania rodzinom zagrożonym kryzysem lub przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-	2013-2015	Gmina, MOPR	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne

wychowawczej				
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	2013-2015	MOPR, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	Liczba monitorowanych rodzin	Środki własne Realizatorów działania
Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2013-2015	Gmina, MOPR, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe	Liczba zorganizowanych form wypoczynku, liczba uczestników wypoczynku	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Kierowanie rodzin do Hostelu dla Ofiar Przemocy	2013-2015	Gmina, Hostel dla Ofiar Przemocy, MOPR, Policja	Liczba skierowanych rodzin	Środki własne Realizatorów działania
Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (w razie potrzeby)	2013-2015	Gmina, MOPR	Liczba rodzin wspierających	Środki własne Realizatorów działania i środki zewnętrzne
Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i asystentów rodziny (w razie potrzeby)	2013-2015	Gmina, MOPR	Liczba szkoleń	Środki własne Realizatorów działania
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej	2013-2015	Gmina, MOPR	Liczba umieszczonych dzieci	Środki własne Realizatorów działania

VII. PROJEKTOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Samorząd województwa
2. Samorząd gminy
3. Administracja rządowa (Ministerstwo, Wojewoda)

4. Organizacje pozarządowe
5. Środki zewnętrzne, w tym fundusze strukturalne
6. Inne

VIII. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku działań podejmowanych w ramach realizowania programu przewiduje się osiągnięcie następujących rezultatów:

- Poprawienie funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i rodzin dysfunkcyjnych;
- Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej;
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych;
- Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie;
- Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
- Poprawa świadomości rodziców w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji rodzicielskich;
- Wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielania asystenta rodziny.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Skierniewicach, Program jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Skierniewice na lata 2011 -2015.

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji realizacji programu daje możliwość sprawdzenia czy zrealizowane zostały zaplanowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych zamierzeń.

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach programu działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz w jaki sposób udało się je osiągnąć i czy pozwoliły one oraz w jakim stopniu na realizację celów programu.

Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco przez cały czas. Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzany co roku. Równoległe trwać będzie proces monitorowania programu. Na zakończenie okresu trwania programu (grudzień 2015r.) Przeprowadzone zostanie podsumowanie i analiza z raportów rocznych oraz ewaluacja końcowa programu. W przypadku przedłużenia czasu trwania oraz modyfikacji programu założenia metodologii ewaluacji i monitoringu będą odpowiednio dostosowane.

Ewaluacja programu pozwoli na doskonalenie podejmowanych działań w ramach programu, uzyskanie informacji o efektach wdrażania programu oraz odpowiedzi na pytania związane z realizacją programu, wzrost jakości programu, pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie programu wśród wszystkich zainteresowanych jego funkcjonowaniem i efektami.

Kryterium Ewaluacji:

Ewaluacja będzie prowadzona według kryterium adekwatności, trwałości oraz użyteczności. Informacje zebrane w ramach monitoringu i ewaluacji odpowiedzą na pytanie, czy i do jakiego stopnia cele programu są odpowiednie do zmieniających się potrzeb priorytetów na poziomie Gminy. Monitoring i ewaluacja pozwoli też na uzyskanie informacji, czy i w jaki zakresie program wymaga aktualizacji przeformułowania lub zmian postawionych celów. Monitoring i ewaluacja programu odbywać się będzie wg. kryterium odpowiedniości realizowanych przedsięwzięć w ramach programu w stosunku do potrzeb lokalnych na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji. Ewaluacja wg. kryterium użyteczności oraz trwałości ma na celu uzyskanie informacji na temat zależności pomiędzy potrzebami rzeczywistymi wdrażanego programu, a rezultatami oraz jego efektami. Każde kryterium może być mierzone różnie – może posiadać różne miary wartości (wskaźniki) – zaplanowane w programie.